

SCHIJN BEDRIEGT

LITERAIRE THRILLER

Ruth komt terecht
in een labyrint
van leugens...

Marina Palmer

Marina Palmer

Schijn bedriegt

Vertaald door Peter de Rijk

De Fontein

I

‘Mevrouw? Alles goed met u, mevrouw? Bent u gewond?’

Ruth hoorde de woorden wel, maar ze leken in de verte te weergalmen, zoals wanneer je in het zwembad je hoofd onder water steekt. En dan dat licht. Alles was zo fel en wazig, zo verbrokken. Ze voelde een hand op haar schouder, die haar door elkaar schudde, en de stem klonk nu dringender.

‘Mevrouw? Kunt u me horen? Bent u gewond?’

Toen zag ze hem, de gele glans van een reflectievest, bruin stekeltjeshaar, roze huid en nog wat droog scheerschuim achter zijn oor. Ze negeerde hem. Ze was misselijk en haar hoofd bonkte verschrikkelijk, alsof de ergste katers van haar leven zich hadden opgestapeld en haar frontale hersenkwabben in een flashmob bestookten.

‘Hoe heet je, meid?’ zei hij, terwijl hij zich zo dicht over haar heen boog dat ze de koffie in zijn adem kon ruiken. ‘Kun je me vertellen hoe je heet?’

‘Ruth,’ zei ze.

Hij leek gerustgesteld.

‘Geweldig, Ruth. Goed zo. Ben je gewond?’

Hij hield zijn ogen op haar gericht, wachtend op haar antwoord, maar tegelijk mompelde hij in de portofoon op zijn revers. ‘Vrouw, begin twintig. Bij bewustzijn, aanspreekbaar.’

‘Nee, het gaat best,’ zei Ruth onzeker. Een eindje verderop klonk geschreeuw en de man in het gele vest keek op.

‘Blijf hier. Probeer je niet te bewegen. Ik kom zo terug.’

Hij stond op en liep weg in de richting van de stem, buiten haar wazige gezichtsveld. Prima, hoor, dacht ze. Doe maar rustig aan. Ik denk niet dat ik voorlopig ergens heen ga.

Ik ben niet dronken. Ik lig niet in het ziekenhuis. Denk na, Ruth.

Het leek alsof je je spiegelbeeld in een zakspiegeltje probeerde te

bekijken; je kon telkens kleine stukjes zien, die allemaal haarscherp waren, maar ze vormden tezamen geen volledig beeld. Nog niet. Eén ding tegelijk.

Ze zat met haar benen half onder zich op een zwart-witte tegelvloer tegen een parse fluwelen bank aan geleund; zo'n strak opgevulde bank waarvan de knoppen diep in het pluche gedrukt zaten. Ze was dus niet thuis in Brockley. Niet dat Brockley al echt thús was; ze woonde pas drie maanden in Londen en was niet meer dan een groentje dat er nog aan moest wennen naar Green Park te forenzen. In de weekenden wandelde ze veel om de stad beter te leren kennen. Ze had Spitalfields en West End van Piccadilly tot Tottenham Court Road een paar keer verkend; ze was in de National Gallery geweest, twee keer in het Tate Modern en in het British Museum; en in haar eigen buurt in Zuidoost-Londen had ze Peckham en Dulwich doorkruist. De rest van de eenzame stad was nog een uitgestrekt, onbekend gebied vol gevaren. Een herinnering, een flits, een opgewonden kreet en gerinkel van glas dat in een regen van dunne splinters neerviel.

Ze knipperde weer met haar ogen. Er zat iets in haar ogen en haar huid voelde korrelig aan. Op de plek waar de man in het reflectievest haar het zicht had belemmerd, zag ze nu een stoel op zijn kant liggen; het was zo'n bistrostoel met een gebogen rugleuning en een rieten zitting, en daarnaast lag een omgevallen tafel met een geaderd marmereen blad. Ze probeerde haar hoofd te draaien; alles begon te bewegen en ze werd opeens zo misselijk dat ze haar ogen weer moest sluiten.

Haar hele lichaam schreeuwde zo dringend om aandacht dat het haar te veel werd. De kou van de tegelvloer trok door haar spijkerbroek heen op, een intense hoofdpijn breidde zich in bonkende schokgolven in haar hoofd uit, ze proefde een metalige smaak in haar mond en er drukte iets in haar zij. Vooral in haar linkerhand voelde ze een scherpe pijn. Ze opende haar ogen, keek naar de hand in haar schoot en draaide die om. Haar handpalm was besmeurd met room, en ze kon een bloedspoortje zien dat van haar wijsvinger tot aan haar pols liep, alsof er met een mes in gesneden was. Het leek een diepe snijwond, waar bloed uit begon te vloeien, dus het moest zojuist gebeurd zijn, al had ze geen idee wat 'het' was. Ze bewoog snel haar vingertoppen heen en weer en zag dat alles het nog deed, ook al veroorzaakte elke

beweging een stekende pijn, die helemaal door haar arm trok en ergens diep in haar hoofd uitwaaierte.

Niet overgeven.

Ze moest iets hebben om haar hand te verbinden en zag verrast dat ze in haar rechterhand een lichtblauwe sjaal in een doodshoofdpatroon vasthield. Heerlijk zachte, fijne stof. Ze bond de sjaal strak om de wond en hield haar arm omhoog langs haar borst. Hou de wond hoog. Ze herkende de sjaal, maar die was niet van haar. Twee Ruths in haar hoofd nu: een die wist wat je met een wond en een zijden sjaal moest doen, en dan die andere sufferd, die er nog steeds achter probeerde te komen waar ze was. Die sufferd had meer informatie nodig. Wat kon ze zien? Overal gebroken serviesgoed, verspreid over de tegels tussen de omgekeerde stoelen, flitsen van messen en theelepels, de glinstering van gebroken glas en eten.

Opeens werd de barrière verbroken en keerden de herinneringen in een verwarrende beeldenstroom terug. Een café, zeker. Een chic café op Piccadilly in West End. In een flits zag ze dat ze daar naar binnen ging, terwijl de trottoirs gevuld waren met weekendpubliek en toeristen en de naar diesel stinkende straat een lange file van zwarte taxi's en dubbeldekkers was. Het was zaterdagmiddag en Londen had zich van zijn mooie kant getoond, even mooi als op een ansichtkaart. Niet somber en nat van de regen. Terwijl ze op straat naar de etalages keek, had ze voor het eerst het gevoel gehad dat ze zich hier thuis zou kunnen voelen. Ze moest de eerste eenzame weken zien te overleven en een houvast zoeken, een steunpunt en een veilige plek vinden.

Maar waarom was Ruth juist hier naar binnen gegaan? Dit grand café in Europese stijl met enorme glasruiten, waarachter allerlei extravagant gebak lag, slagroomgedrochten in pastelkleuren die pijn deden aan je tanden. Met obers die witte overhemden en zwarte schorten droegen en thee die in zilveren potten werd geserveerd. Niet bepaald een etablissement dat Ruth zich kon permitteren. Haar budget beperkte zich tot een fles water op een parkbankje.

De sjaal. O ja. Ruth had de blonde vrouw in de etalage van een juwelier zien kijken, tegenover het Ritz. De blonde vrouw had twee donkerharige meisjes bij zich gehad, en ze hadden alle drie ringen en armbanden op de zwartfluwelen kussens aangewezen. Daarbij

had de blonde vrouw zich naar voren gebogen, zodat haar gezicht op gelijke hoogte was met dat van de meisjes. Ruth was naast hen blijven staan en had hun spiegelbeeld bestudeerd. Bij die plotselinge, verbazingwekkende aanblik van de drie gezichten had haar hart even stilgestaan. De sjaal hing uit de handtas van de vrouw en fladderde in de lentebries en de wind van de passerende voetgangers. Nonchalant.

Ruth verschoof een stukje tegen de bank en vroeg zich af of ze op kon staan. Nee. Daar kon echt absoluut geen sprake van zijn. Dan toch maar op de man in het reflectievest wachten.

De vrouw en de meisjes waren doorgelopen. Nog een beeld. De losse plooiën van de sjaal in haar eigen hand. Het scheelde niet veel of ze had hem in haar jaszak gestopt; bijna had ze zich omgedraaid en was ze ermee weggelopen, zo heerlijk voelde de stof tussen haar vingers. Daarna had ze zich van het raam afgewend om de vrouw en de meisjes in te halen en had ze nog net gezien hoe ze hier naar binnen waren gegaan. Hiér.

De druk in haar zij veranderde plotseling in een doffe, maar hevige pijn, die haar weer in het hier en nu terugwierp. Ruth drukte met haar niet-gewonde hand op haar zij en terwijl ze op haar tanden beet om niet te kreunen, tilde ze haar hoofd op. Vlak voor haar, tussen de etensresten en de omgevallen stoelen, stond nu een vrouw die al even opgedirkt was als de gebakjes. Ruth keek naar haar op. Ze leek een beetje afwezig, alsof ze op zoek was naar een bekende. Ze stak haar hand op en liet haar blik langs de bezoekers glijden, met haar Birkin-handtas in de holte van haar arm.

Beslist niet minder dan zeven mille, die tas, wist Ruth. Haar cheffin had er een. Telkens als ze die tas droeg, zag ze er tegelijkertijd zogenaamd casual en scherpziend uit, als iemand op een feestje die weet dat haar afspraakje eigenlijk te hoog gegrepen is en die stiekem bang is dat dat statussymbool haar wordt ontfutseld door iemand met echte allure. Iemand zoals deze vrouw. De tas leek aan haar arm thuis te horen. Ze draaide zich half om en Ruth zag dat ze aan de rechterkant flink toegetakeld was. De stof van haar topje was verbrand en haar huid was zwart en roze. Haar gezicht was aan de rechterkant zwart beroet en het onderste deel van haar rechterarm was verdwenen. Ze beefde en begon te wankelen. Ruth probeerde overeind te

komen, maar haar sneakers vonden geen houvast op de gladde vloer en ze viel voorover op haar elleboog. Een nieuwe pijnscheut, terwijl de vrouw begon te vallen. Ruth stak haar omzwoachtelde hand uit, maar de vrouw was te ver weg.

Een andere gedaante in een veiligheidsjack, een vrouw ditmaal, schoot toe en wist de vallende vrouw bij haar middel te grijpen. Terwijl ze haar aan haar goede zijde ondersteunde, leidde ze haar met veel moeite de straat op, terwijl ze om hulp riep.

‘Een tafel voor één, mevrouw?’

Ja, zo was het gegaan; Ruth was bij het bordje *PLEASE WAIT TO BE SEATED* blijven staan en keek het café rond of ze de blondine zag, nog steeds verblind door het felle zonlicht buiten. Uit de toon van de ober meende Ruth op te maken dat ze geen recht op hun veel te dure taartjes had. Hij kon de pot op. Ze zou zeker geen tientje uitgeven aan een scone, maar ze kon het best betalen. Ze had een baan en een bankpas. Ze negeerde hem even en zag haar, de wonderbaarlijke, mysterieuze blondine. Ze zat op een fluwelen bankje aan een van de tafeltjes tegen de muur naar haar telefoon te staren, terwijl de twee donkerharige meisjes tegenover haar zich op stoelen met hoge rugleuning over de menukaart bogen.

‘Ik blijf niet hier, dank u. Die dame heeft haar sjaal laten vallen,’ zei Ruth. ‘Die ga ik aan haar teruggeven.’

‘Ik kan dat voor u doen, mevrouw.’ Hij stak zijn hand uit.

Ze bleef hem aankijken. ‘Het lukt me wel. Maak je geen zorgen, jongen. Ik ben hier niet om je roomkannetje te stelen.’

Hij had half schouderophalend en half glimlachend plaatsgemaakt.

De muren hingen vol spiegels, zodat alles – het licht, het gebabbel, het geklingel van het tafelzilver tegen de theekopjes en porseleinen borden – heen en weer kaatste in de ruimte. De vrouw met de twee meisjes keek op. Ze was mooi, misschien begin veertig, maar met hoge jukbeenderen, glanzende lippen en donkere ogen, en haar haar was stijlvol gekapt, maar niet overdreven, zoals voor sommige van de vrouwen hier gold, en voor de taartjes die ze zaten te eten. Evenwichtig.

Ze had Ruths blik opgevangen en trok vragend haar wenkbrauw op. Ze legde haar goudkleurige iPhone omgekeerd op de tafel. Een van de meisjes stond met de menukaart in haar hand op, ging naast

haar staan en wees iets aan op de stijve kaart. De vrouw sloeg haar arm om het middel van het meisje, maar negeerde haar verder. Ze wachtte nog steeds tot Ruth naar haar toe kwam.

De pijn verergerde. Waar was die blonde vrouw nou? Had Ruth haar kans voorbij laten gaan? Ze wreef in haar ogen, voelde weer die vreemde korreltjes en proefde een zoete smaak op haar lippen. Christus, suiker. Ze had suiker in haar ogen, geen wonder dat ze niets kon zien. Met haar ogen knipperend veegde ze de suiker met haar mouw weg. Opeens zag ze de gouden iPhone onder de tafel. Het scherm was kapot en lichtte flikkerend op. En daarachter, in het duister achter de omgevallen tafels, lag een dikke jas... Die was te warm voor de lente. Nee, het was iets anders.

Ruth had de sjaal voor zich uitgestoken en had het zinnetje dat ze had gezien dat de vrouw hem had laten vallen al paraat, toen ze zich had omgedraaid omdat er iets gebeurde. Een reeks knallen buiten, geschreeuw, de deur die openging en drie mannen die naar binnen stormden.

Ze hadden er niet uitgezien als gasten die een luxe taartje kwamen eten. Combatbroeken, donkere hoody's. Er klopte iets niet aan hun gezichten. Maskers. Halloweenmaskers. Waren dat semiautomatische geweren? Waren ze van de politie? Waarom zou de politie Donald Trump-maskers dragen? De beelden kwamen terug en weer maakte de eigenaardige verwarring, die verbijstering, zich langzaam van haar meester. Een van de mannen had zijn geweer opgeheven en in het plafond geschoten; de gealarmeerde kreten waren in gegil overgegaan. Ze hadden elkaar aangekeken en de andere twee hadden harde zwarte bollen, passievruchten, granaten weggeworpen. Ze zagen er precies zo uit als de lui die je in films ziet.

De mannen hadden ze onderhands weggeworpen, alsof ze tennisballen gooiden naar een kind met zijn eerste racket, een naar de achterkant van de zaal, een – Ruth keek recht in het gemaskerde gezicht – in haar richting. Nog meer geschreeuw, stoelen die omvielen, mensen die wegrenden, borden en glazen die op de grond knalden.

Ruth had haar ogen neergeslagen en gezien hoe het akelige rondtollende ei voor de voeten van het andere donkerharige meisje was blijven liggen. Verstijfd van angst had ze ernaar gestaard, en Ruth

had... Ze kreeg een bittere smaak in haar mond, nu de doodsangst haar uiteindelijk toch meedogenloos overweldigde. Ruth had zich op haar knieën laten vallen, dat ellendige ding beetgepakt en het naar een lege tafel vlak bij het eind van de toonbank gesmeten. God, wat hoopte ze nu dat daar niemand had gezeten. Dat ding moest gewoon bij dat meisje vandaan.

Daarna de explosies, terwijl ze nog half op haar hurken zat. Lichtflitsen, hitte spuwende draken. Ze had haar hand opgeheven om haar ogen te bedekken en was door de schokgolf achteruit geworpen. Ze voelde hoe het rondtollende glas in haar hand sneed en hoe ze in de ravage hard op de grond klapte. Alles stond op zijn kop en binnenstebuiten en toen was ze buiten bewustzijn geraakt.

Het reflectievest kwam terug.

‘Oké, Ruth, waar heb je pijn? Kun je je bewegen? Ik ben John.’

Gelukkig, John wist haar naam nog; en ze zeiden nog wel dat Londen zo onvriendelijk is. Het kostte nu meer moeite om te praten. Vreemd, en dat nog wel op het moment dat ze het allemaal een beetje begon te begrijpen.

Ruth keek naar haar zij en hij hielp haar om haar vingers van de pijnlijke plek weg te halen. In haar mooie weekendtopje zat nu een drijfnatte zwarte vlek, en ze zag de rode smurrie rond haar vingers en hoe er een glinsterende glasscherf ter grootte van haar hand in haar zij stak. Ze werd er misselijk van.

Leuk je te ontmoeten, John.

Ze pakte het stuk glas beet.

‘Nee, Ruth, niet aan trekken...’

Hij probeerde haar pols beet te pakken. Te laat. Ze rukte het los en liet het op de tegels naast haar vallen. Alles werd weer wazig. Misschien was het toch geen goed idee geweest. Ze kreeg weer braakneigingen.

‘Jezus, mens.’

John zoog zijn adem naar binnen. Terwijl hij in zijn tas zocht, wendde Ruth haar blik af en staarde naar de gebarsten, zoemende telefoon. En... En in het lichtblauwe licht ervan... Het kostte weer moeite om na te denken. John pakte iets uit zijn tas met spullen en trok de plastic verpakking met zijn tanden los. Ze huiverde toen hij

haar shirt optilde en een soort verband op de wond drukte. Het voelde stevig aan en gaf tegelijkertijd mee.

‘Nu moeten we je hier weghalen,’ zei hij.

Nee.

‘Kom mee. Kun je staan? De ambulances staan klaar.’

‘Wacht, John.’

‘Ruth, we moeten je naar het ziekenhuis brengen.’

Sommige mensen willen gewoon niet luisteren. Ze stompte tegen zijn schouder, zo slap als een vaatdoek. Ze vond haar stem terug.

‘John, wacht verdomme even, man...’

Hij bleef staan, oprecht verbaasd over haar gevloek, de plotselinge nasale klank in Ruths accent, de stomp met gesloten vuist tussen al dat fluweel en kristal.

‘Onder de tafel, tegen de muur!’

Eindelijk keek hij, zag wat ze bedoelde en stak hijgend zijn hand uit naar het roerloze blote been van een van die donkerharige meisjes.

‘Blijf op die wond drukken,’ riep hij, terwijl hij opstond om de tafel weg te slepen. Ik zal mijn best doen, vriend, dacht Ruth. Maar ik kan niets beloven. ‘Mike, Vera, er ligt hier een kind!’

Goed gedaan, John. De stemmen zakten weer weg en er daalde een ijzige stilte tussen Ruth en de wereld neer, als een muur van sneeuw, een muur van suiker en slagroom.

Drie maanden later

Ruth zat toast te eten en door Google Afbeeldingen te scrollen toen de deurbel ging. Ze stond stijfjes op en schuifelde de trap af. Waarschijnlijk een pakket voor een van haar huisgenoten. Of zo'n figuur dat huis aan huis stofzuigers verkoopt.

Ze was aardig hersteld van haar verwondingen, eerste hulp in de ambulance en ten slotte een verblijf in een privékamer in het St Thomas' Hospital. Blijkbaar was de kamer een bonus omdat ze slachtoffer van een 'terroristisch incident' was. De verpleegster had haar verteld hoeveel hechtingen in haar hand er nodig waren geweest – achttien – en over de operatie aan haar nier, die door het glas beschadigd was; die had lang geduurd, maar was geslaagd, en toen had ze gevraagd of ze in staat was met de politie te spreken. De agenten kwamen een uur later, met de notitieboekjes in de aanslag.

Hallo. Ruth Miller. Drieëntwintig. Administratief medewerkster bij Harrison en Partners Vermogensbeheer in Mayfair. Recent aangekomen in Londen. Bijna om het leven gekomen in een taartjeswinkel. Raapte een granaat zonder pin op en gooide die achter de toonbank, waarmee ze drie of vier mensen het leven redde, inclusief het hare, dus alle lof. Maar verder nogal teleurstellend. Heeft niets gezien wat de moeite waard is, weet niets wat de moeite waard is om te weten.

Ruth had geprobeerd hun van dienst te zijn, maar de drie mannen die met zo veel geweld het café waren binnengedrongen, hadden het licht achter zich gehad, en dan ook nog die stompzinnige maskers voor hun gezicht. De rechercheurs sloegen hun notitieboekjes met een zuinig lachje dicht en bedankten haar. Ze zeiden dat ze zich geen zorgen moest maken. Ze hadden de camerabeelden, de nummerplaat

van de auto, de granaatscherven die uit de slagroom en tussen het glas vandaan waren geplukt, hulzen. Die terrorismebestrijders waren slim genoeg. Ze zouden deze zaak vast wel oplossen. Wist ze zeker dat haar verder niks te binnen schoot? Ze dacht even na en schudde haar hoofd. Niets.

Later die middag had een van de contactpersonen haar gevraagd om met de pers te praten. Er zou veel belangstelling voor haar zijn, legde de vrouw uit; rond haar lichtblauwe ogen zat klonterende mascara. Ruth was een ware heldin om die granaat zo op te pakken en het leven van de kinderen te redden. Ruth schudde haar hoofd en legde uit waarom ze niet met de pers kon praten. De contactpersoon was meteen een en al begrip. Ja, haar naam zou niet in de kranten komen, daar zouden ze uiteraard voor zorgen. Het minste wat ze konden doen, zei ze, terwijl ze haar tranen probeerde te bedwingen en in Ruths schouder kneep. Twee dagen later was ze terug in Brockley, acht weken lang met ziekteverlof en voorzien van een cheque van het slachtofferfonds waarmee ze de huur en de boodschappen kon betalen. Ze moest herstellen. Ze las. Deed onderzoek. At toast.

Het was gemakkelijk genoeg geweest de naam van de vrouw op te zoeken. Die stond gewoon in de artikelen die de eerste dagen na de aanslag waren verschenen, tussen de oproepen tot harde actie en de complottheorieën. Elena Sjilkov, Russisch staatsburger en filantroop, tweede echtgenote van Joeri Sjilkov, accountant en financieel adviseur van de oligarchen. Allebei woonachtig in de exclusieve enclaves van Kensington. Na nog wat zoekwerk, waarbij ze kruimels morste op een stokoude laptop die ze in de lommerd in Bermondsey had gekocht, was Ruth op een website voor Elena's liefdadigheidsstichting terechtgekomen, en daar vond ze het e-mailadres. Er stonden ook foto's van Elena op, de meeste uit de roddelrubriek van de *Evening Standard*; een reeks portretten in baljurken, poserend op rode lopers, modellen, ontwerpers en acteurs omarmend, stuk voor stuk op liefdadigheidsgala's en premières. Elena droeg steeds een andere jurk, maar elke keer stond dezelfde glimlach in haar gezicht gebeiteld. Ze was het beslist. Geen twijfel mogelijk.

Ruth had een mailtje gestuurd: *Mijn naam is Ruth Miller, ik was die dag in het café omdat ik uw sjaal wilde teruggeven. Ik heb die nog steeds.*

Kan ik een keer langskomen en die aan u geven? Ik vertrouw de post niet.

Kon je eigenlijk zomaar langsgaan bij een huis in Kensington? Zou een Russin zelfs maar begrijpen wat dat betekende? Meteen nadat ze het bericht verzonden had, leek het een vergissing. Ruth bleef erover piekeren, beet op haar nagels. Ze zou vast afgepoeierd worden en te horen krijgen dat ze de sjaal aan de conciërge moest afgeven of zelf mocht houden. Misschien had ze moeten zeggen dat zij de jonge vrouw was die had gezien dat haar donkerharige dochter door de kracht van de explosie het donker in was geworpen, maar dan zou ze de indruk hebben gewekt dat ze op een beloning uit was. En ze wilde helemaal geen beloning.

Dat was inmiddels een week geleden.

De deurbel ging weer en Ruth liep de trap af, in de verwachting een Amazon-bezorger te begroeten. Ze opende de deur. Geen pakje. Geen stofzuigercolporteur. Het was de vrouw die nog steeds breeduit Ruths geopende browserscherm vulde. Elena Sjilkov zelf, in strakke stonewashed jeans met Gucci-riem, een witte bloes, zware gouden kettingen om haar hals en natuurlijk die glimlach. Ze noemde haar naam en stak haar hand uit; gladde huid, stevige handdruk.

Ruth bleef haar drie seconden lang aanstaren.

Haar blik werd ongeduldig. 'Van de bom? Ik wilde even langskomen. Schikt dat?'

'Jawel. Sorry. Natuurlijk.'

Ze deed een stap naar achteren om Elena binnen te laten en ging haar voor naar de woonkamer.

'Thee?'

De Russin knikte. 'Ja, graag.'

Ruth liep naar de keuken en zette de waterkoker aan, terwijl alle gesprekken die ze had geoeffend als dorre bladeren in de wind door haar hoofd dwarrelden. Ze begonnen allemaal met Ruth die bij Elena op bezoek ging, niet met Elena die in een wolk dure parfum en designerjeans het huis in stiefelde. Ze opende de keukenkast. Waarom had ze nooit fatsoenlijke mokken gekocht? Op alle mokken stond een logo of een net-niet-grappige reclameslogan dat het tijd voor een borrel was. Achteraan stonden een paar effen blauwe IKEA-mokken. Niet echt fraai, maar ook niet stompzinig. Terwijl de thee stond te

trekken, veegde ze wat toastkruimels van haar hoody. Ze had niet gemerkt hoe versleten de manchetten inmiddels waren. Maakt niet uit. Maakt niet uit.

Toen Ruth met de mokken in haar hand in de woonkamer terugkwam, stond Elena naar de boekenkast te turen, die vol stond met stukgelezen thrillers. Ze draaide zich weer naar de kamer toe en glimlachte weer. Ze was te opvallend, te chic voor deze kamer. Een felle schijnwerper in een veertigwattlampfitting.

‘Hoe gaat het met uw dochters?’ vroeg Ruth, terwijl ze de themokken op de salontafel neerzette (werd daar ooit een doek over gehaald?) en op de rand van de bank ging zitten.

‘Allebei goed.’ Elena pakte een lege vaas op de schoorsteenmantel op, bekeek de onderkant en zette hem weer terug, terwijl ze verveeld haar neus ophaalde. ‘Katerina had haar arm gebroken, maar ik denk dat dat kwam doordat die dikke serveerster op haar was gaan staan, en Natasja moest drie keer geopereerd worden.’ Ze stak drie vingers op. ‘Maar nu is alles goed met haar. Ze zijn terug op het internaat.’

Ze zei het allemaal zo nonchalant dat het bijna grappig was.

‘En u, mevrouw Sjilkov?’

Elena plofte op de sofa neer, zodat Ruth er bijna af stuiterde, schoof heel dicht naar haar toe en keek naar het plafond, terwijl ze met een gemanicuurde nagel naar een klein plekje vlak bij haar oog wees.

‘Zeg maar Elena. Zie je het? Zo weinig! Een centimeter verschil en ik zou nu een ooglapje dragen, als een piraat. Mijn plastisch chirurg is een ware kunstenaar. Argh, bij iedere andere man zou ik er achteraf als een monster hebben uitgezien, maar hij is een genie. Heel duur. En heel erg goed. Hij heeft ervoor gezorgd dat ik er perfect uit bleef zien. O, en een hèresenschudding...’

Ze gebaarde alsof er iets naast haar hoofd ontplofte en haalde haar schouders op. Ruth ademde haar parfum weer in, muskus en citrus.

Elena schoof een stukje van haar af, pakte haar mok op, nam een slok thee, trok een vies gezicht en zette de mok weer neer.

‘Sorry, wilde je geen melk?’ zei Ruth. ‘Sorry, ik heb die er zonder nadenken in gedaan.’

‘Thee!’ zei Elena, terwijl ze met haar ogen rolde. ‘Zo gaat het met alles tussen de Russen en de Engelsen. We denken dat we van dezelfde

dingen houden, maar we houden er op een andere manier van. In Rusland zetten we heel sterke, donkere thee, en doen er dan een beetje citroen en een beetje suiker in. Ik hou echt niet van deze theezákjes...'

Elena zei het met intense afkeer, en Ruth lachte. Elena grijnsde haar toe.

'En dan dat "sorry sorry"! Ik was gisteren in een winkel, de vrouw voor me wil wijn kopen, de man achter de toonbank, hij wil haar wijn verkopen, dus waarom moesten ze zeven keer sorry tegen elkaar zeggen? Ik heb getéld.'

Ze leek geen antwoord te verwachten. In plaats daarvan keek ze zonder enige gêne nieuwsgierig de woonkamer weer rond. Een saai bloemenschilderij boven de lege open haard, de boekenplanken, de tv. De decoraties waren er al toen ze hier introk. Toentertijd was Ruth er reuzeblij mee geweest, maar nu leek het allemaal nogal gewoontjes en sjofel. Ze probeerde zich te herinneren of ze vanochtend haar haar had geborsteld. Waarschijnlijk niet.

Haar huisgenoten waren allemaal naar hun werk. Ze deelde het huis met een aspirant-advocaat, een video-editor die wilde regisseren en een vrouw die in de reclame werkte, drie keer per week dronken thuiskwam en voortdurend beweerde 'een beetje verkouden' te zijn. En dan Ruth. Ruth had de baan bij de vermogensbeheerder via een uitzendbureau gekregen, dus het bedrijf had bloemen en badolie in geschenkverpakking naar het ziekenhuis gestuurd en het uitzendbureau had hun een ander meisje gestuurd. De huisgenoten waren op bezoek gekomen toen ze herstellende was en hadden zo vaak overdreven bezorgd gevraagd of er misschien iemand was die ze konden bellen dat het gênant was geworden, en steeds weer had ze tegen hen gezegd dat er niemand was, echt niet. Ze had de Cunninghams kunnen bellen, haar laatste en favoriete pleeggezin, maar had ervan afgezien. Pat had dan mogelijk gedacht dat ze langs moest gaan of dat ze Mike moest sturen, terwijl ze allebei een enorme hekel aan die enge stad Londen hadden.

'Ik ben blij dat ik mijn dochters nog heb. Dat komt door jou.' Elena stak haar hand uit naar Ruth en klopte even op haar knie. 'Het is goed dat ik die sjaal had laten vallen.'

Toen pakte ze Ruths hand. Ruth verkrampste. Elena legde haar vrije

hand tegen Ruths schouder, alsof ze haar op haar plek wilde houden. Ze deed het niet echt met kracht, maar toch verstijfde Ruth, als een dier dat in bedwang wordt gehouden. Elena bekeek het litteken op haar handpalm.

‘En jij, ik zie dat je een slechte plastisch chirurg hebt gehad.’

Ruth trok haar hand terug.

‘Mijn vingers doen het nog, daar gaat het mij om.’

Elena keek haar scheef aan, maar Ruth meende het. Zeker, brandwonden in het gezicht of een afgesneden neus, dat was beslist akelig, maar zo’n litteken op haar handpalm? Dat kon haar echt niets schelen. Ze had wel ergere littekens toen ze dat verdomde café binnenliep.

‘Dus je kunt nog steeds typen. Mooi. En dit?’

Elena wees op Ruths zij.

‘Gaat goed.’

En zo was het ook. Het voelde alleen nog een beetje stijf.

‘Heb je de sjaal nog?’ vroeg Elena na een pauze.

‘Jawel.’ Ze liep weg om hem uit haar kamer te halen. Toen ze uit het ziekenhuis kwam, had ze als weektaak op zich genomen om hem naar de stomerij te brengen. Toen ze hem weer was gaan ophalen, had de vrouw achter de toonbank hem met een soort buiging teruggegeven, gewikkeld in vloeipapier. Ruth had de prijs online opgezocht. Alexander McQueen, 300 pond.

Ze gaf de sjaal aan Elena, die niet eens de moeite nam het vloeipapier te verwijderen.

‘Ik geloof dat ze de bloedvlekken hebben kunnen verwijderen,’ zei Ruth.

‘Mooi.’

‘Elena, ik...’

‘Kom voor me werken.’

‘Wat?’

Elena grinnikte en zwaaide vlak bij Ruths gezicht met haar vinger. Haar nagels waren keurig gemanicueerd, maar kort en niet gelakt.

‘Je zei niet “sorry”! Misschien ben je toch niet zo Engels!’

Ruth knipperde met haar ogen. ‘Heb je me net een baan aangeboden? Ik begrijp het niet.’

Elena knikte. ‘Het werk is niet ingewikkeld. Ik heb je nodig. Ik

heb gehoord dat je secretaresse bent. Ik heb een secretaresse nodig. Iemand. Je zult bij mij thuis wonen, met de meisjes als ze thuis zijn en mijn man en mijn stiefzoon Andrej. Je gaat de dingen doen die je voor mij moet doen en ik betaal je vijfduizend pond per maand. Ben je nog steeds te ziek? Je ziet er niet echt ziek uit. Gewoon als iemand zonder werk.'

'In jouw huis?'

'Ja; huishoudster, hoofd beveiliging en je bent inwonend.'

'Niet als nanny dus?'

'We sturen de meisjes naar school. Nanny alleen in vakanties, soms.'

Ze haalde haar telefoon uit haar zak, las een bericht en maakte een tut-tut-geluid tegen het scherm voordat ze de telefoon weer wegstopte. Weer een goudkleurige, net als de telefoon die ze in het café bij zich had. Ruths hart sloeg over.

Ze raakte haar haren aan. Beslist niet geborsteld. Zei ze vijfduizend? Per maand? Hoeveel was dat? Zestig mille per jaar?

'Dus je bent niet gekomen vanwege mijn e-mail?'

Elena leunde achterover op de bank, legde haar voeten op de salontafel en stak haar handen in haar zakken.

'E-mail? Ik doe niet aan e-mail. Daarom heb ik een secretaresse nodig. Een aardige politieagent heeft me je naam en adres gegeven.'

Heel behulpzaam van de politie. Ruth maande zichzelf dat ze niet zo overgevoelig moest zijn. Wat maakte het uit? Elena was nu hier en ze voerden een gesprek, precies wat ze had gewild. Dat van die baan was vast flauwekul. Ruth kon geen werk doen dat vijfduizend pond per maand waard was. Was het liefdadigheid? Een bedankje voor de granaat? Nee, ook al had ze haar haren niet gekamd en hing er alleen een goedkoop gehuurd schilderij aan de muur, ze was zeker geen stumper die van liefdadigheid moest leven. 'Ik ben tot volgende week vrij en dan ga ik weer naar het uitzendbureau. Daar hebben ze wel een baan voor me.'

Elena tuitte haar lippen. 'Een stom baantje. Voor minder geld en dan houden ze ook nog tien procent in.'

Ruth zag al voor zich hoe ze zonder een spoortje angst op de saldotoets van de geldautomaat drukte. En hoe ze dure producten in de supermarkt kon kopen zonder ondertussen het totaalbedrag van

haar aankopen te berekenen. Hoe ze een kledingzaak zou binnenlopen zonder meteen naar de uitverkooprekken achterin te lopen. God, wat was het verleidelijk, net als toen ze op de dag van de aanslag de sjaal in haar zak had willen steken en ermee weg had willen lopen... maar nee. Ze zette het idee van zich af. Weg ermee. Ze had veel te hard gewerkt om aalmoezen aan te nemen en ze wilde met Elena praten, niet alleen maar haar hand ophouden voor een paar rotcenten. Niets deed er verder toe. Ze kon een andere baan krijgen; ze kon zich best redden met de discountwinkels en het slaapkamertje aan de achterkant van dit huis.

‘En ik zal je kleren geven, want...’ Elena gebaarde naar Ruths ensemble. ‘Omdat je kleren nodig hebt. Ik geef je telefoon en iPad en als ik je ontsla, krijg je een vergoeding van tienduizend pond, maar je kunt me niet dagvaarden.’ Ze stak weer een vinger op en hield haar hoofd schuin. ‘Ik ontsla zeker wel eens mensen. Ze zijn irritant. Ik moest dat erin zetten van de advocaten. Tienduizend pond, maar geen dagvaarding.’

Gaat heen, Satan. Dit is niks voor jou, Ruth. Doe niet zo dwaas. Dit is gewoon een gril van een rijke vrouw. Zelfs als je deze baan zou willen, is die niet meer dan een illusie. Morgen is ze vergeten dat ze dit aanbod heeft gedaan. Dan word je weer gedumpt.

‘Maar zijn er dan geen uitzendbureaus voor zoiets? Waar ze persoonlijk assistenten hebben voor mensen zoals jij? En hoe weet je dat ik goed zou zijn in die baan?’

Elena trok aan een van de gouden kettingen om haar nek. Ruth zag dat er emailen duifjes en rode besjes tussen de schakels zaten. Een korte, ongeduldige zucht.

‘Er zijn geen “mensen zoals ik”. Nadat die aardige agent me je naam had verteld, heb ik mensen naar je laten zoeken. Ze hebben met het geldbedrijf gesproken waar je werkte. Ze zeiden dat je goed was in je werk. Degelijk. Zorgvuldig. Je hebt geen vriend. Geen gezin, dus geen reden dat je niet bij mij thuis kunt wonen. En het beste van alles is dat je mijn leven hebt gered. En mijn dochters. Ik heb geen uitzendbureau nodig om me te vertellen wat ik wil. Uitzendbureaus zijn irritant.’

Geen bevlieging dus. Ruth wilde even de tijd nemen om alles op

een rijtje te zetten en dit hele gesprek nogmaals te voeren.

‘Ik moet erover nadenken. En ik moet je iets vragen.’

‘Vraag maar raak.’ Elena stond op en veegde over haar spijkerbroek. ‘Maar kleeft je aan en kom mee naar mijn huis. Bekijk je kamer. Stel dan vragen.’ Ze keek op haar horloge. ‘Ik moet naar huis.’

Ruth staarde naar de afkoelende thee. Ze kon nu toch dat huis gaan bekijken? Dat zou een manier zijn om dit gesprek weer op gang te brengen. En ze was... nieuwsgierig. Ze wilde achter die geldmuren kijken, heel even maar. Hoe vaak had ze zich tijdens de wandelingen door Londen in de lange, eenzame winter niet afgevraagd hoe de andere helft van de stad leefde? Of de andere één procent, de lui die al die malle taartjes aten, die van die tassen droegen en sjaals achteloos in die tassen stopten. Nu had ze een uitnodiging gekregen om daar een kijkje te gaan nemen. Ze kon het daar vragen, in het huis. Elena moest weg, dus ze moest met haar meegaan. Zo simpel was het. Dan zou ze nog steeds haar antwoord krijgen.

‘Prima. Ik kom er zo aan.’ Terwijl Ruth langzaam opstond, klapte Elena in haar handen. ‘God, jij weet wel hoe je je zin moet krijgen, hè?’

‘Ja, dat is heel gemakkelijk. Rijk zijn. En schiet nu op.’

Eerste druk maart 2023

Oorspronkelijke titel *The Russian Doll*

Oorspronkelijke uitgever Hodder & Stoughton

Copyright © Marina Palmer 2021

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2023 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Peter de Rijk

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie skyline: © Sergii Figurnyi / Shutterstock; vrouw:

© Elisabeth Ansley / Trevillion Images

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 6116 2

ISBN e-book 978 90 261 6117 9

ISBN luisterboek 978 90 261 6118 6

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.